

MANON (RECHTS) VECHT VOOR EEN WAJONG-UITKERING VOOR HAAR DOCHTER DEANNE, DIE AUTISME HEEFT EN GRAAG BAKKER WIL WORDEN.

FNV Wajonggroep strijdt voor Ideale Wajong 'MET MIJN BEPERKING HOOR IK NIET IN DE BIJSTAND'

De Wajong moet weer een rechtvaardige regeling worden voor alle jonggehandicapten die beperkt zijn in hun arbeidsmogelijkheden. De FNV Wajonggroep Plus heeft daarvoor een uitgewerkt plan liggen: De Ideale Wajong. 'Ik ben pas 25, helaas is mijn toekomst niet zonnig.'

TEKST PIEN HEUTS BEELD JEANNETTE SCHOLS

Als Wendy Bianchi (25) een jaar eerder de officiële diagnose pdd-nos had gekregen, was ze waarschijnlijk gewoon voor een Wajonguitkering in aanmerking gekomen en niet, zoals nu, in de bijstand terechtgekomen. Maar in 2015, toen de Wajongregeling werd aangescherpt (en alleen nog toegankelijk werd voor jonggehandicapten zonder enig arbeidsvermogen) waren de onderzoeken naar haar stoornis in het autismespectrum nog in volle gang. 'Omdat ik geen etiket wilde, heb ik heel lang geprobeerd ondanks mijn beperking

gewoon mee te draaien', vertelt ze. 'Vanwege alle prikkels was dat zwaar. Van havo4 ben ik naar de mbo-opleiding tot marietiem officier overgestapt. Toen ik het ook daar niet redde, ben ik in het medisch circuit terechtgekomen. In 2016 kreeg ik de diagnose pdd-nos. Het UWV oordeelde dat ik geen recht had op een Wajonguitkering, omdat ik 25 uur zou kunnen werken. Als mijn diagnose een jaar eerder was gesteld, had ik wél recht gehad op een Wajonguitkering en was ik financieel onafhankelijk geweest van mijn man.'

DUBBEL GESTRAFT

Mensen die bij hun geboorte of in hun jeugd een arbeidsbeperking of -handicap hebben opgelopen, horen niet in de bijstand. Dat is de kern van de Ideale Wajong, een plan van de FNV Wajonggroep Plus dat de positie van deze groep moet verbeteren (zie kader). In 2015 ging de Wajongregeling voor jonggehandicapten die nog enig arbeidsvermogen hebben, op slot.

'De reguliere arbeidsmarkt is echt geen realistische optie'

Vinden zij geen of onvoldoende werk, of lukt werken niet, dan komen ze sindsdien in de bijstand (Participatiewet). 'Deze maatregel moet echt worden teruggedraaid', zegt Titia Beukema, lid van de FNV Wajonggroep Plus. 'Deze tienduizenden mensen moeten recht hebben op een regeling die financiële onafhankelijkheid garandeert. In het strenge regime van de bijstand met sancties, vermogens- en partnertoets, sollicitatieplicht en kostendelersnorm worden ze dubbel gestraft voor hun situatie. Ze moeten ondersteund worden in hun ontwikkeling en mogelijkheden in plaats van met wantrouwen te worden bejegend.'

SOBER

Beukema, ook lid van de Sectorraad Uitkeringsgerechtigden, weet waarover ze het heeft. Haar zoon (37) heeft een verstandelijke beperking en kwam in 2004 voor een Wajonguitkering in aanmerking. 'Toen was dat doodnormaal. Hij heeft altijd naar vermogen gewerkt, in de

supermarkt, later via een SW-bedrijf. Mét begeleiding heeft hij zich kunnen ontwikkelen. Zijn inkomen is met een aanvulling vanuit de Wajong sober, maar hij kan er redelijk van rondkomen. En heel belangrijk: hij staat middenin de samenleving. Hij krijgt erkenning.'

OP HAAR PLEK

Manon van Herpen (41) heeft beroep aangetekend tegen de afwijzing van het UWV, november 2020, van de Wajongaanvraag voor haar dochter (19). Op haar zesde kreeg Deanne de diagnose pdd-nos. Op haar zeventiende kwam daar de diagnose autisme en een spraakstoornis bij. 'Ze heeft voornamelijk speciaal onderwijs gevolgd', vertelt Manon. 'Daar was ze op haar plek.' Het is Deannes droom om bakker te worden en ze is al aardig op weg die droom te realiseren: drie dagen per week werkt ze in het kader van dagbesteding bij een bakker/brasserie. Ze bakt taarten, koekjes, maakt broodjes. Manon: 'Er is goede begeleiding, ze werken in een klein clubje. Ze voelt zich daar goed.'

Groot was dan ook de verbazing toen het UWV oordeelde dat Deanne niet in aanmerking kwam voor een Wajonguitkering omdat ze prima in een productiebedrijf zou kunnen werken. 'Te gek voor woorden, vond ook de gemeente. Ze kan best een hoop dingen, maar overziet het niet. Ook is haar manier van communiceren totaal anders. In een beschermde omgeving functioneert ze mét begeleiding best behoorlijk. Maar de reguliere arbeidsmarkt is echt geen realistische optie', vertelt Manon.

SAPPELEN

Nu krijgt Deanne 264 euro per maand aan inwonende bijstandsuitkering. Als ze 21 jaar is, wordt

de kostendelersnorm van kracht, waardoor bijstandsgerechtigde Manon en haar dochter op één volledige bijstandsuitkering (1075 netto) moeten terugvallen. 'Het is onrechtvaardig en oneerlijk', vindt Manon, alleenstaand moeder. 'Mijn andere dochter, die adhd heeft, krijgt een volledige Wajonguitkering (1079 netto), omdat ze nog binnen de oude regels viel. Daardoor heeft ze de kans een zelfstandig leven te leiden binnen haar woongroep. Voor Deanne en mij wordt het sappelen als de echter het UWV in het gelijk stelt. Het is vechten tegen de bierkaai.'

ONRECHTVAARDIG

Na twee jaar bijstand ging Wendy Bianchi op basis van het doelgroepenregister via een jobcoach van de gemeente in 2018 aan de slag bij een technisch productiebedrijf. In eerste instantie voor 19,5 uur, later werd dat uitgebreid tot 26,5 uur. 'Dat bleek uiteindelijk veel te zwaar', zegt ze. 'Het was niet te doen, hoe graag ik ook wilde. Naast pdd-nos heb ik ook chroni-

sche beperkingen zoals artrose, fibromyalgie (chronische pijn in spieren en bindweefsel) en vliegen mijn gewrichten om de haverklap uit de kom. Sinds een jaar zit ik in de Ziektewet. Mijn contract is inmiddels afgelopen.' Gemeente en UWV wijzen volgens Bianchi naar elkaar: Wie neemt de re-integratie voor zijn rekening? 'Nu is het afwachten of ik in aanmerking kom voor een vervroegde WIA-uitkering, wat ook geen vetpot zal zijn, of dat ik na de Ziektewet weer in de bijstand moet en mogelijk vanwege de partnertoets wordt gekort. Mijn man heeft ook pdd-nos en krijgt wel een Wajonguitkering. Ik vind het heel onrechtvaardig dat als je vanwege je beperking niet in staat bent een volwaardig loon te verdienen, je niet meer in aanmerking komt voor de Wajong. Ik ben pas 25 jaar, heb mijn hele leven nog voor me. Helaas stemt het perspectief niet zonnig.'

DE ACTIELIJST:

Voor gehandicapten met een arbeidsbeperking moet gelden dat:

- Ze niet thuishoren in de bijstand, maar in een (verbeterde) Wajong die weer teruggaat naar 75 procent van het minimumloon voor hen die (nog) geen werk hebben.
- Er geen partner- of vermogenstoets is zodat ze financieel zelfstandig kunnen zijn.
- Ze recht hebben op scholing zonder verlies van uitkering en recht op begeleiding naar passend werk.
- Ze recht hebben op (een aanvulling tot) minimaal het minimumloon als ze het maximale aantal uren werken dat ze met hun beperkte belastbaarheid en vastgestelde urenbeperking kunnen.
- Hoger opgeleiden recht hebben op een inkomen dat vergelijkbaar is met valide collega's en gebaseerd is op het functieloon

Voor meer informatie over de Ideale Wajong, zie: www.fnv.nl/idealewajong